

ASKERİ MÜZE VE KÜLTÜR SİTESİ KOMUTANLIĞI
HARBİYE - İSTANBUL

7. MÜZECİLİK SEMİNERİ

20 - 22 EKİM 2004

BİLDİRİLER

7. MÜZECİLİK SEMİNERİ

20 - 22 EKİM 2005

" B İ L D İ R İ L E R "

ASKERİ MÜZE VE KÜLTÜR SİTESİ KOMUTANLIĞI
HARBİYE - İSTANBUL

V. OTURUM

OTURUM BAŞKANI

Prof. Dr. Ayşe Uygur
Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

Doç. Dr. Fethiye Erbay ____ 136
Boğaziçi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi
"TIP MÜZELERİNİN GELİŞİMİ"

Yrd. Doç. Dr. Hakan Çiloğlu ____ 142
Marmara Üniversitesi, Güz. San. Fak.
"MÜZECİLİK KAVRAMI İÇİNDE TÜRK HALI VE KİLİMLERİNİN
SERGİLEME AŞAMASINA GELİNCEYE KADAR GEÇİRDİĞİ EVRELER"

Yrd. Doç. Dr. Aysun Özköse ____ 147
Z.K.Ü. Güzel sanatlar ve Tasarım Fakültesi
"TÜRKİYE MÜZELERİNDE KORUMA SORUNLARI VE ÖNERİLER"

Faden Suzen Kutsioğlu ____ 153
İzmir Resim heykel Müzesi Müdürü
"ÇAĞDAŞ MÜZECİLİK UYGULAMALARI VE MÜZELERDE SERGİLEME YÖNTEMLERİ"

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Güleç ____ 157
İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
"SAİT HALİM PAŞA YALISI DUVAR KAĞITLARININ KORUMA VE ONARIM ÇALIŞMASI"

Yrd. Doç. Dr. Şengül Aydıngün ____ 163
Kocaeli Üniversitesi, Fen ve Ed. Fak, Arkeoloji Bölümü
"DÜNYA MÜZELERİNDEN ÇAĞDAŞ UYGULAMALAR ABD - Fransa"

Y. Mim. Gülhan Benli ____ 167
Yıldız Teknik Üniversitesi Doktora Bölümü

Y. Mim. Ayla Potur
Yıldız Teknik Üniversitesi Doktora Bölümü
"MÜZE BİNASI OLARAK KULLANILAN TARİHİ YAPILARIN NİTELİKLERİ
İLE SERGİLEME TEMASI ARASINDAKİ İLİŞKİLER"

VI. OTURUM

OTURUM BAŞKANI

Mustafa Akkaya
Ayasofya Müzesi Müdürü

Top. Kd. Bçvş. Cevat İnce ____ 171
Çanakkale Deniz Müzesi Komutanlığı
"ÇANAKKALE DENİZ MÜZESİ'NDE ÇAĞDAŞ MÜZECİLİK UYGULAMALARI VE SONUÇLARI"

San. Eğt. Gülcan Başar Akkaya ____ 180
MEB - Hamit İbrahimiye Otistik Çocuklar Eğt. Mrk.
"OTİSTİK ÇOCUKLARIN EĞİTİM VE ÖĞRETİMLERİ İLE SANATSAL FAALİYETLERİNİN
ÇAĞDAŞ MÜZECİLİK UYGULAMALARI YOLU İLE SÜRDÜRÜLMESİ"

Tarih Uzmanı Selin Baş ____ 186
Gnkur. Atase Bşk.lığı
"ÇAĞDAŞ MÜZECİLİK UYGULAMALARI İÇİNDE
TEKSTİL GİYSİ ARAŞTIRMA MERKEZLERİNİN YERİ VE ÖNEMİ"

Metin Türktüzün ____ 191
Kütahya Müzesi Müdürü
"HAVA ER EĞİTİM TUGAYI K.LIĞINA YAPILAN TAŞ ESERLER MÜZESİ DÜZENLEME ÇALIŞMALARI"

Doç. Dr. Berke İnel ____ 193
Yıldız Teknik Üniversitesi, San. ve Tas. Fak.
"YENİ MÜZE ORTAMININ YAPISI VE MÜZELERİN TOPLUMDAKİ YENİ ROLLERİ"

MÜZECİLİK KAVRAMI İÇİNDE TÜRK HALI VE KİLİMLERİNİN SERGİLENME AŞAMASINA GELİNCEYE KADAR GEÇİRDİĞİ EVRELER

Yrd. Doç. Dr. Hakan ÇİLOĞLU

Marmara Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi
Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü
Halı – Kilim Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı

Tarihi derinliklerden günümüze, köklü geçmişiyle gelişerek gelen halı, kilim ve kilimin diğer türleri olan cicim, zili ve sumak dokumalarımız, Türk kültürü içindeki önemini yüzyıllar boyunca korumuştur. Mekan içindeki kullanım fonksiyonelliğinin yanında en önemlisi; dokuma tekniği, boyarmadde özellikleri, renk ve desen kompozisyonlarındaki zengin çeşitlilik ile, Türk insanının üstün estetik anlayışını ve başarısını yansıtmalarından dolayı, her dönemde beğeni toplamıştır.

Zaman süreci içinde tarihsel gelişme ve yöresel farklılıklarla, dönemsel ve yöresel kimlikler oluşturarak, Türk sanatı tarihi içinde de önemli bir yer işgal ederler.

Geçmişten günümüze her bir halı ve kilim türü dokumaların yüzeyinde, yaşamdan izler, dokuyucunun kendi iç dünyasından önemli mesajlar gizlidir. Desenler, motifler ve renkler dokuyucuların gizemli bir üslupla kendisini ifade ettikleri bir anlatım dili olmuştur ve bu özellikleriyle günümüze kendilerinden bir iz bırakmışlardır.

Bütün bu özelliklerinden dolayı haklı tüm ilgiyi bünyelerine toplayan Türk halı, kilim ve kilimin diğer türleri olan cicim, zili ve sumak dokumalarımızdan günümüze kalabilenler, birer kültür mirası olarak, tarihi eserlerin ölümsüzleştiği mekanlar olan müzelerde ve ticaretin dışında korumacılık anlayışını benimsemiş, geleceğe taşıma çabası içinde olan kişilerin özel koleksiyonlarında yer almaktadırlar.

Kültürümüzün ve sanatımızın tarih ve coğrafya içerisindeki serüvenini sergileyen müzelerde; sergilenen eser grupları için koruma ve sergilenme prensipleri bulunmaktadır. Çünkü, müzecilik anlayışında sergileme ile birlikte en önemlisi, yöntemleri doğru belirlenmiş konservasyon çalışmasının yapılmış olması geçerli düşüncedir. Böylece, kültür ve sanatımızdan izler, daha nice zamanlar gelecek nesillere aktarılmış olacaktır.

Geçirdiği zaman yorgunluğu ile günümüze ulaşan tarihi Türk halı, kilim ve kilimin diğer türleri olan dokuma yaygılarımızın, müzecilik anlayışı doğrultusunda sergilenme aşamasına gelinceye kadar geçirdiği konservasyon çalışmaları çeşitli evreler içermektedir.

Günümüzde, halı ve kilimlerin konservasyonunun yapılması öncülüğünü, İstanbul Sultanahmet' de bulunan Türk ve İslam Eserleri Müzesi İbrahim Paşa Sarayı yapmıştır ve konservasyon çalışmalarını kendi bünyesinde bulunan halı ve kilimlere uygulamıştır.

Müzenin, İbrahim Paşa Sarayı' na taşınarak, 1983 yılında Anadolu Medeniyetleri Sergisi ile yeniden açılması sırasında, Berlin İslam Sanatları Müzesi tekstil restoratörü olan Dr. Nils Ruters tarafından sergide yer alan halılara uygulanan konservasyon yöntemini, müze günümüzde de, bünyesindeki halı ve kilimlere uygulamaktadır.

Ayrıca günümüzde, özel kuruluşlar da, Türk ve İslam Eserleri Müzesi' ndeki uygulamaya benzer uygulamalar yapmaktadırlar. Müze, uyguladığı yöntemlerle bir bakıma diğer kuruluşlara öğretici ve yönlendirici olmuştur.

Müzecilik anlayışı içinde Türk halı ve kilimlerinin sergilenme aşamasına gelinceye kadar geçirdiği evreler;

I- Kimlik Belirleme : Müze bünyesine kabul edilen halı ya da kilim türü dokumaların, müzede bulunan konunun uzman kişilerince kimlik belirlenmesi çalışması yapılır ve elde edilen bilgiler müzenin envanter defterine yazılır.

1) Her bir halı ya da kilim için farklı envanter numarası verilir ve kimlik bilgilerini oluşturan dokuma türü, müzeye kabul ediliş tarihi, geldiği yer ve kim tarafından getirildiği gibi bilgiler envanter defterine yazılır.

2) Ağırlığı ve boyutları ölçülür. En ve boy uzunluğu cm. olarak yazılır.

3) Kompozisyon, desen, motif ve renk özelliklerine bakılarak, hangi döneme ve yöreye ait olduğu tespit edilir.

4) Halılarda dm^2' deki düğüm sıklığı sayısı, çözgü ve atkılarının sıklık sayıları, yine kilimlerde de, çözgü ve atkılarının sıklık sayıları belirlenir.

5) Çözgü, atkı ve halıların düğümlerinde kullanılan dokuma malzemesinin cinsi belirlenir. İpliklerin büküm şekli, kalınlıkları ve renklerdeki boyarmadde özelliklerinin analizlerle belirlenmesi, detaylı bilgi açısından önemlidir.

Bütün bu bilgiler envanter defterine yazılır.

6) Halı ya da kilim türü dokumanın müzeye ilk kabul edildiği durumu renkli olarak fotoğraflanır ve envanter defterinin ilgili sayfasında bu fotoğraf yer alır. Tamamının fotoğraflanması ile birlikte, yüzeyden detay görüntüler ve konservasyon çalışması için üzerinde özel uygulama yapılacak bölümlerinin de fotoğraf tespiti yapılır.

II- Yıkama : Tarihi Türk halı, kilim ve kilimin diğer türleri olan dokuma yaygılar, üstün sanat değeri taşımasıyla birlikte, mekan içinde ve çeşitli amaçlarla kullanım için üretilmiş eşyalardandır. Özellikle halıların zeminde kullanımı, kilim türü dokumaların da çoğunluğunun yaygı olarak kullanılmaları, diğer eşyalara göre daha çok kirlenmelerine ve yıpranmalarına yol açmaktadır. Bu nedenle, zaman süreci içinde üzerilerine yağlar ve her türlü kirletici unsurlar bulaşabilmektedir. Kirlenmeden dolayı, dokuma elyafında lifler birbirine yapışmakta ve sertleşmekte, ayrıca bu kirler üzerinde küçük mikroorganizmalar üremektedir. Bununla birlikte küçük cam, metal, ahşap parçacıkları ve kum gibi maddeler dokumanın aralarına girerek elyafın yıpranmasına ve kesilmesine sebep olmakta, böylece elyafta kopmalar meydana gelmektedir.

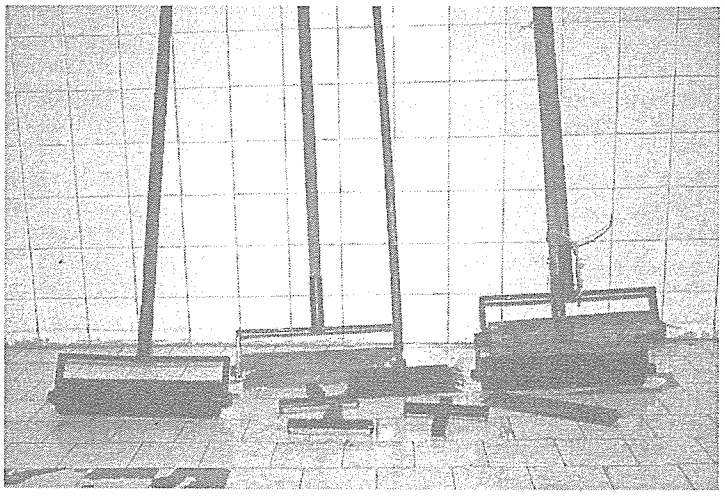
Özellikle, yer yaygısı olarak kullanılan, havlı bir dokuma yüzeyine sahip olan halıların, halk arasında yanlış bir temizleme yöntemi olarak, çeşitli temizlik maddeleriyle silinmesi, kirlenmeye neden olan tüm unsurları, halının yüzeyine ve havların aralarına iyice nüfus ettirmektedir. Diğer yandan, kir tabakalarında olduğu gibi, silinme işleminden dolayı, temizlik maddeleri kalıntıları üzerinde de mikroorganizmalar üreyerek, zamanla elyafın çürümesine ve kırılmasına yol açmakta, dolayısıyla halıların silinmesi işlemi, kirlenmeden kaynaklanan olumsuz etkileri arttırır bir rol üstlenmektedir.

Bu nedenle, olumsuz bir durum saptanmadığı sürece, halı ve kilim türü dokumaların temizlenmesi için en iyi ve etkili yöntem yıkamadır. Yıkama sırasında elyafa tutunmuş olan kirler ve mikroorganizmalar çözünerek ayrışırlar. Ayrıca, elyaf aralarına nüfus etmiş olan cam, metal, ahşap, kum ve bunlar gibi küçük madde parçacıkları da, yıkama işlemi sırasında dokumanın içinden ayrılırlar.

Ancak, halı ve kilim türü dokumaların temizlenebilmesi için en iyi ve etkili yöntemin yıkama olması ile birlikte, her halı ve kilim türü dokumanın ve de özellikle tarihi eser niteliği taşıyanların hepsinin temizlenmesi için en iyi yöntem yıkamadır demek yanlış olur. Çünkü, dokumada yıpranmalar gözlemlendiğinde, uygulanacak bir yıkama işlemi olumsuz etkileri arttırır nitelikte olabilir. Kir tabakaları dokumanın yüzeyinden ayrışırken, bunun yanında yıkama sırasında dokuma ve renkler daha da zarar görebilir.

Renk konusu göz önünde bulundurularak, halı ya da kilim türü dokumaların renklerini meydana getiren boyarmadde özelliklerinin önceden belirlenmesi gerekmektedir. Konunun uzman kişilerince yapılacak boyarmadde analizleri sonucunda, renklerin doğal ya da kimyasal olduğu ve elyafa tutunma şekli açısından fikir sahibi olunur. Ayrıca, boyarmadde analizleri, yapılmasına karar verilen bir restorasyon çalışmasının orijinaline uygun olması açısından da son derece önem taşımaktadır.

Yıkama yapılacak halı ya da kilim türü dokumanın yüzeyi gözlemleme yöntemiyle dikkatle incelenerek, müzeye kabulünden önce kullanım gereği yıkama yapılmışsa, renklerinde solma ve boyanmamış kısımlarına etrafındaki renklerden bulaşma olup olmadığına bakılır. Olumsuz bir durum saptaması yapıldığında, boyarmaddelerin elyafa zayıf tutunduğu ve yapılacak yıkama işleminden zarar görebileceği düşüncesi oluşacaktır.

Yıkama işleminde kullanılan el ruloları.Türk ve İslam Eserleri Müzesi.
Fotoğraf : Hakan Çiloğlu

Bu nedenle, günümüze gelebilen halı ve kilim türü dokuma yaygıların sergilenmelerine gelinceye kadar geçirdiği en önemli aşama, yıkama işlemidir. Tarihi halı ve kilim türü dokumaların yıkanabilmesi için konunun uzman kişilerince yıkanmaya uygundur kararı verildikten sonra bu işlemin uygulanması gerekmektedir. Yıkama ile temizlenmeyen kir tabakaları, yine o konu ile ilgili uzman kişilerin uygulayacağı doğru yöntemlerle temizlenmelidir.

1) Yıkama işleminden önce, halı ya da kilim türü dokumanın hasarlı olan; yırtılmış, sökülmüş ve yıpranmış yerleri, yıkama sırasında daha da zarar görmesin diye teyellenir.

2) Yıkama işlemi uygulanacak halı ya da kilim, yıkama suyunu boşaltma yeri bulunan, kendi boyutlarından daha büyük bir havuza serilir.

3) Havuza, halı ya da kilim türü dokumanın yüzeyinden yaklaşık olarak 5 cm. yükseklikte soğuk su doldurulur.

4) Havuzun ve halı ya da kilim türü dokumanın büyüklüğüne göre nötr sıvı sabun bir kova içinde eritilerek havuz içine dökülür ve yayılımı sağlanır.

5) Halı ya da kilim, sıvı sabunu bünyesine çekmesi için, ilk yıkama suyunda yaklaşık 15 dakika bekletilir.

6) Yıkama için özel yapılmış rulolar ile (Resim 1), ileri geri yavaş hareketlerle halı ya da kilimin yüzeyinin temizlenmesine çalışılır.
Halk arasında, özellikle halıların yıkanmasında yaygın bir yöntem olan fırçalama işlemi asla uygulanmaz. Çünkü bu yöntem dokuma yüzeyine zarar verebilir.

7) Birinci yıkamadaki kirli su boşaltılır ve tekrar aynı oranda su doldurularak, bu kez durulama için aynı yöntem uygulanır.

8) Nötr sıvı sabun ile yıkama ve aralarda yapılan durulama işlemi, halı ya da kilim türü dokumanın kirlilik durumuna göre dört ile altı kez arasında tekrarlanır. Yıkama işleminde halı ya da kilimin temizlenmiş olduğuna, yıkama ve durulama suyunun kirlenmemiş olduğunun gözlemlenmesi ile karar verilir.

Yıkama işlemi uygulanan halı ya da kilim türü dokumalar için bir yıkama defteri oluşturularak, dokumanın kimlik bilgileri, yıkandığı tarih ve yapılmışsa özel olarak uygulanan temizleme yöntemlerini içeren tüm bilgiler bu deftere yazılır.

III- İlaçlama : Türk halı ve kilim türü dokumaların çözgülerinde ve atkılarında bitkisel elyaf olan pamuk iplik kullanılmış olması ile birlikte, en çok dokuma malzemesi olarak, hayvansal (Protein) elyaf sınıfına giren yün, tiftik ve ipek kullanılmıştır. Bu hayvansal kökenli dokuma malzemelerini, yemesinden dolayı en büyük zararı veren güve haşeresidir.

Müzelerde sergilenen ve depolarında saklanan halı ve kilim türü dokumaların, daha nice yıllar korunarak kalabilmesi için, bunlara zarar verebilecek tüm haşere türleri engellenmelidir. Müzelerde halı ve kilimlere uygulanacak haşerelerden koruma yöntemlerinin etkili, kalıcı esere zarar vermeyen ve sık sık uygulama zorunluluğu olmayan yöntemler olması gerekmektedir. Bunun için geliştirilen en iyi yöntem, yıkama sırasındaki son durulama işleminden sonra uygulanan ilaçlama yöntemidir.

Alman, Bayer firmasının ürettiği EULAN isimli sıvı ilaç, müzecilikte kullanılan etkili bir haşere kovucudur. Bu ilaç sayesinde Tarihi Türk halı ve kilimleri, uzun yıllar korunabilmektedir.

1) Son durulama işleminin hemen ardından havuza, halı ya da kilimin
yüzeyinin üstüne çıkacak kadar soğuk su doldurulur.

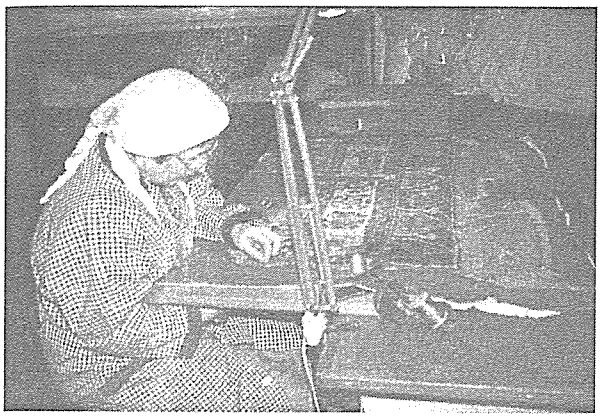
2) Dokumanın kuru iken ağırlığın 1/100 ölçeğinde sıvı haşere ilacı, havuza doldurulan suya ilave edilir. Örneğin 10 kg.' lık bir halı için 100 gr. sıvı haşere ilacı (EULAN) kullanılır.

3) Halı ya da kilim türü dokuma, bu ilacı emmesi için havuzun içinde 30 dakika bekletilir ve daha sonra ilaçlı su havuzdan boşaltılır.

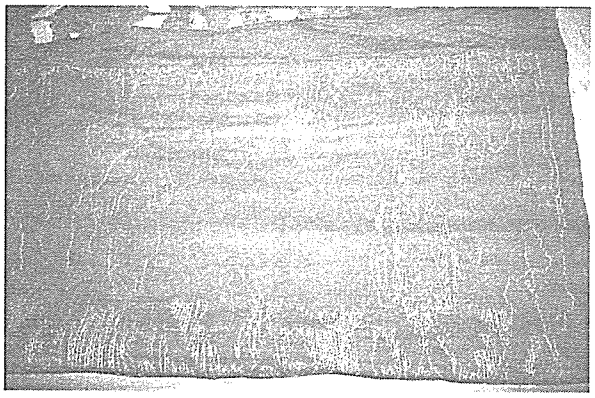
4) Dokuma yüzeyinden ilaçlı suyun fazlası, el rulosu ile yavaşça çekilmek suretiyle atılır. Bu işlemden sonra tekrardan durulama işlemi yapılmaz.

İlaçlama yöntemi sırasında, ilaç ile cilt temasından kaçınılması, solunmaması ve yutulmaması sağlık açısından önemlidir. Bu nedenle korunmak için eldiven ve maske kullanılmasına dikkat edilmelidir.

Türk ve İslam Eserleri Müzesi' nin, 1983 yılından itibaren kendi bünyesindeki halı ve kilim türü dokumaları korumak için haşerelere karşı uyguladığı bu ilaç sayesinde, halı ve kilimlere hiçbir haşerenin gelmediği gözlemlenmektedir. Dolayısıyla, bu ilacın halı ve kilim türü dokumalar üzerindeki etkisini sürdürebilme yönündeki güvenilirliği kanıtlanmış olmaktadır. Aynı amaç doğrultusundaki başka ilaçların kullanılmasına karar verildiğinde, etkisinin ve kalıcılığının aynı şekilde kanıtlanmış olması gerekmektedir.

Tarihi bir halının kumaşa dikilmesi. Türk ve İslam Eserleri Müzesi. Fotoğraf : Hakan Çiloğlu

Kumaşa dikilme işlemi yapılmış bir kilimin arkasının görünüşü. Türk ve İslam Eserleri Müzesi. Fotoğraf : Hakan Çiloğlu

IV- Kurutma : Temizlenen ve ilaçlanan halı ya da kilim türü dokuma, kendi boyutlarından daha büyük, kafesli bir yapıya sahip ahşabın üzerine yatay olarak serilir. Böylece, yıkama işleminde suyu emmesinden dolayı ağırlaşan dokumanın ağırlığı, yüzeye eşit dağılmış olur ve boşluklar arasından gelen hava ile, dokuma daha kısa sürede kurur. Ayrıca, kurutma ortamında bulunan vantilatörlerle nemli hava emilerek dışarıya atılır.

Herhangi bir şekilde halı ya da kilim dikey olarak kurutulmaz. Çünkü yıpranmış ve zayıflamış kısımlarda, yıkama işleminden dolayı ağırlaşmadan kaynaklanan yırtılmalar ve kopmalar olabilir.

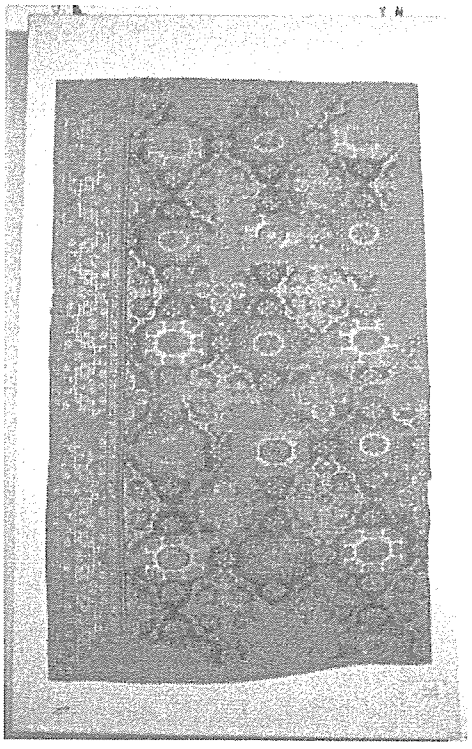
V- Kumaşa Dikim : Kurutma işleminden sonra halı ya da kilim türü dokumaların kumaşa dikimi işlemi yapılır.

1) Halı ya da kilim türünün yıkama işlemi öncesinde teyellenmiş olan, yırtık ya da sökülmüş yerlerindeki teyel iplikleri dikkatlice çıkartılır.

2) Halı ya da kilim türü dokumanın boyutlarından biraz büyük ve dokumanın genel zemin rengine uygun renkte, kumaş dokumacılığında "Bez Ayağı" dokuma olarak adlandırılan düz pamuklu kumaş cinsi seçilir.

3) Bu kumaş, çekme riskinden dolayı sıcak suda yıkanır ve daha sonra halı ya da kilim türünün altına teyellenerek tutturulur.

4) Bu işlem sırasında dikilen kumaşın, halı ya da kilim türünün eninin her iki tarafından 10' ar cm. fazlalık bırakılmasına dikkat edilir. Kumaşın boyunun, halının ya da kilimin saçaklarına kadar olması yeterlidir. Çünkü saçaklar için, renkli kumaş ile aynı özellikte beyaz renk kumaş seçilir ve bu kumaş, renkli kumaşın boyunun her iki ucundan dikilerek eklenir. Dikilen beyaz renk kumaşta da, saçak boyundan sonra, Her iki tarafından 10' ar cm. fazlalık bırakılır.

Sergilenmiş olan, 16. yüzyıl Bergama, Holbein halısı. Türk ve İslam Eserleri Müzesi. Env. No : 627, Fotoğraf : Hakan Çiloğlu

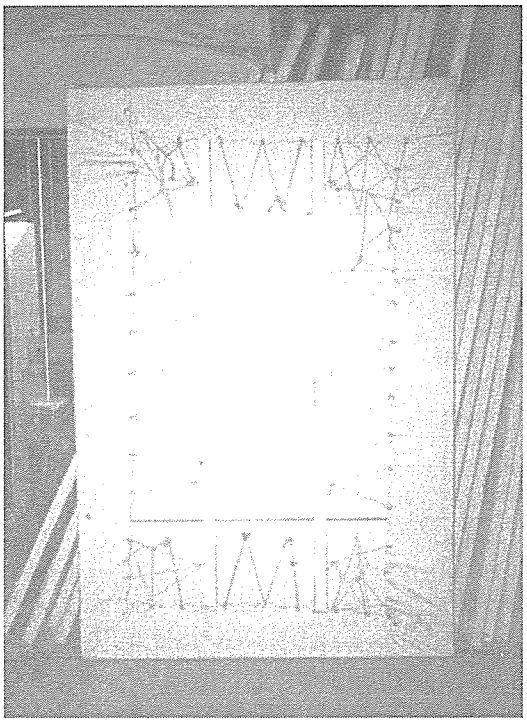
5) Halı ya da kilim türünün herhangi bir yerinde yırtık, sökük ve yok olmuş kısımlar varsa, bu kısımlarda açıkta görünen her bir çözgü, atkı ve düğümler ince dikiş iğnesi ile, çok ince ipek iplik kullanılarak renkli kumaşa tutturulur. Yine her bir saçak da, renkli kumaşa ilave edilen beyaz renkli kumaşa aynı şekilde tutturulur.

6) Kumaşın, en ve boy olarak dokumanın boyutlarından 10' ar cm. fazla olan kısmı, halı ya da kilimin kenarları hizasından tersine katlanarak dikilir.

Tarihi Türk halı ve kilim türü dokumaların renkleri doğal boyarmaddelerle boyanmıştır. Pamuklu kumaşların da doğal boyarmaddeler ile boyanması mümkün olduğundan, halı ya da kilim türünün arkasına dikilecek pamuklu kumaşın da, doğal boyarmaddeler ile boyanmış bir kumaş olması, boyarmadde birlikteliğinin uygun olması açısından daha doğru bir yaklaşımdır.

VI- Çerçeveleme : Kumaşa dikilme işlemi biten halı ya da kilim türü dokuma, kendi boyutlarından yaklaşık 10' ar cm. daha büyük olan, beyaz renk kalın pamuk branda bezi gerilmiş çerçeve üzerine konularak (Resim 4), arkasına dikilmiş olan renkli kumaştan, bu çerçeve üzerine beyaz renk naylon ipliği ile dikilir. Bu işlemde naylon iplik türünün seçilme nedeni sağlamlık açısındandır.

Büyük boyutlu halı ya da kilim türü dokumalar ağır olmaları nedeniyle, sergileme sırasında yer çekiminden kaynaklanan sarkmaların olmaması için, dokumanın orta kısmından, boyuna 20 cm. aralıklarla ve 100 - 150 cm. uzunluğunda aynı naylon iplikle çerçeve üzerine dikilerek, dokuma çerçeveye daha sağlam bir şekilde tutturulur.

Kalın pamuk branda bezi gerilmiş bir çerçevenin arkasının görünüşü.
Türk ve İslam Eserleri Müzesi.
Fotoğraf : Hakan Çiloğlu

Boyu eninden çok daha uzun olan halı ya da kilim türü bir dokuma yatay olarak sergilenecekse, yine çerçeve üzerine 20 cm aralıklarla uygun bir uzunlukta, bu defa enine aynı şekilde dikilir. Böylece ağırlıktan kaynaklanabilecek sarkmalar engellenmiş olur.

VII- Sergileme : Çerçeveye dikilmiş tarihi değeri olan halı ya da kilim türü bir dokuma, sergilenmeye hazır durumdadır. (Resim 5) Gelinen aşamanın niteliği açısından, son görünümünün fotoğraf tespitleri yapılır.

Türk halı, kilim ve diğer kilim türü dokuma yaygıların, müzecilik anlayışı ile en doğru yöntemlerle korunmaları ve en estetik bir şekilde sergilenmeleri için yapılan çalışmalarla birlikte, sergilenmeleri süresince korunmaları için de ayrıca yöntemler geliştirilmiştir.

Müzelerde halı ve kilimler üzerindeki konservasyon ve sergileme çalışmalarında, gerektiğinde araştırmacı yapıya sahip olan, konunun uzman kişilerini bünyelerinde bulunduran üniversitelerden yardımların alınması, kalıcılığın sağlanması açısından son derece önemlidir. Üniversiteler ile müzelerin birlikteliği doğrultusunda, uygulanacak doğru yöntemler ile, Türk halı ve kilim türü dokumalarımız, daha nice zamanlar, kültür ve sanatımızdan izleri geleceğe yansıtmaya devam edecektir.

ASKERİ MÜZE VE KÜLTÜR SİTESİ KOMUTANLIĞI
HARBİYE - İSTANBUL
TEL : 0.212 - 233 27 20 (4 HAT)
FAX : 0.212 - 296 86 18

ISBN 975-409-319-9